

פורים

וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו

איתא(בילקוט אסתר רמז תתרנו): "וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו, וכי יש אדם צם ואוכל, אלא אתם צמים על שאכלתם ושתיתם מסעודתו של אחשורוש".

תמה רבי שלמה קלוגר מבראדי, על דברי הילקוט, הרי משמע שהיה קשה לו ד'ואל תאכלו ואל תשתו' מיותר הוא. א"כ מה התירוץ, שצמו על שאכלו ושתו בסעודתו של אחשורוש, הרי אם היתה אומרת סתם שיצומו, היינו ג"כ מבינים שלא יאכלו ולא ישתו, והיה התיקון על מה שאכלו בסעודתו של אותו רשע.

פירש על דרך משל לעני שעשה עבירה וקנסו אותו לתת לצדקה דבר מועט כפי מה שמשגת ידו, ואמר העני מה תריוחו בקנס המועט שלי, הרי אצלי זה דבר חשוב ואצלכם הדבר המועט אינו נחשב לכלום, והשיבו לו דבאמת אצלנו זה לא נחשב כלל, אך אם לא נקח ממך כלום, אף אם כעת אתה אומר שיש לך חרטה, למחרת תשוב לאוולתך משום שלא היה לך מה להפסיד, אולם אם תתן את הדבר המועט, אף שאצלנו אינו כלום, אצלך זה דבר חשוב ויהיה לך צער

גדול, שוב לא תשוב לעשות עבירה. וכך הוא הנמשל, דמה שהקב"ה חפץ שהאדם ישוב בתשובה ע"י סיגופין וכדו', ודאי שאין להקב"ה שום ריוח בדבר, ועיקר התשובה לפני השי"ת היא הוידוי ועזיבת החטא והחרטה, רק שהסיגופין מועילים לזה, שלולי הצער מהסיגופין אין להאמין לו שגם עכשיו הוא מתחרט, כי למחרת ישוב לאוולתו, אך אם מצטער ע"י מה שחטא ביסורין וסיגופין, אז בודאי לא ישוב לחטוא.

זהו כוונת המדרש הנ"ל, אסתר שגזרה עליהם לצום, ולא שיהיה להקב"ה ריוח מהתענית שלהם, רק עיקר הטעם כיון שחטאו במה שאכלו ושתו מסעודתו של אחשורוש, לכך 'צומו עלי' - כעת, וממילא 'ואל תאכלו ואל תשתו' - היינו שיותר כבר לא תשובו מהיום והלאה לאכול דבר איסור, אבל אם לא תצומו יש לחשוש שתחזרו שוב לחטוא.